

Lidé si některá místa pamatují i tisíce let. Archeologové odhalují příběh pravěkého pohřebiště

2.7.2026 - Andrea Čandová | Západočeská univerzita v Plzni

Více než čtyři a půl tisíce let se staré civilizace vracely na pravěké pohřebiště v polských Muszkowicích. Na význam tohoto posvátného místa přišli čeští a polští archeologové. Zatímco většinu podobných mohyl v Česku zničilo intenzivní zemědělství, v Muszkowicích se pohřebiště dochovalo i nad zemí.

Dva roky zkoumal neobvyklou a mimořádně vzácnou soustavu pohřebních monumentů mezinárodní tým archeologů ze Západočeské univerzity v Plzni, Uniwersytetu Wrocławského, Univerzity Hradec Králové a Univerzity Karlovy. Zaměřili se na přibližně dvacet metrů dlouhou mohylu z pozdní doby kamenné, která se nachází u polských Muszkowic. V její ose stojí další dvě kruhové mohyly, které jsou ale podle nových zjištění archeologů výrazně mladší. První analýzy ukazují, že starší monument vznikl přibližně před šesti tisíci lety, zatímco jeden z mladších pochází pravděpodobně až z 8. století po Kristu.

Ukazuje se tedy, že toto místo si svůj posvátný charakter udrželo tisíce let. *„Je to podobné, jako kdybychom si dnes pro pohřbívání svých blízkých vybrali místo, které lidé začali využívat ještě před stavbou egyptských pyramid. Právě tak mimořádně dlouhá je časová vzdálenost mezi oběma mohylami v Muszkowicích. Představuje více než 150 lidských generací. Tak dlouho si některá místa v krajině mohou uchovávat svůj význam, a právě to je na našem objevu nejpozoruhodnější,“* řekl řešitel projektu Petr Křišťuf ze Západočeské univerzity v Plzni.

Výzkum navazuje na dlouholeté aktivity českého týmu v okolí hory Říp, kde archeologové v minulých letech zkoumali několik dlouhých mohyl i jejich vztah k okolní krajině. Právě proto jsou Muszkowice pro české archeology mimořádně cenné. *„Díky Muszkowicím můžeme lépe porozumět i dlouhým mohylám v okolí Řípu a ověřovat, které znaky byly společné napříč střední Evropou a které byly naopak regionálně specifické,“* doplňuje Petr Křišťuf. *„Zatímco většina dlouhých mohyl v Česku byla během staletí téměř zničena intenzivním zemědělstvím, v Polsku se dochovaly v lesním prostředí včetně nadzemních částí svých konstrukcí,“* dodal.

Aby archeologové porozuměli nejen samotným mohylám, ale celé krajině kolem nich a tomu, proč si ji lidé vybrali pro pohřební rituály, odebrali během dvou sezón více než 1200 půdních vzorků. Zjistili zatím mimo jiné, že plášť dlouhé mohyly je z místní černozemě, jedné z nejúrodnějších půd ve střední Evropě. Stejně tak tomu bylo i u dlouhých mohyl na Podřipsku, například v Dušníkách. Pro první zemědělce představovala černozem nejceněnější půdu v krajině a její využití při stavbě monumentů zřejmě souviselo nejen se stavebními možnostmi, ale také se symbolickým významem zemědělské krajiny.

<https://info.zcu.cz/Lide-si-nektera-mista-pamatuji-i-tisice-let--Archeologove-odhaluji-pribeh-pravekeho-pohrebiste/clanek.jsp?id=9763>